

lej / Taro / Ilkka
Hahtela
kopio Leena Mielu
M-2 Riihelä
Marko Kärnänen

Sdp:n valtuustoryhmän ryhmäaloite, Helsingin kaupunginvaltuusto 11.2.2015

Helsingin kaupungin työllisyysohjelma: työllisyys on parasta sosiaaliturvaa

Työttömyys on yhteiskuntamme suuri ongelma. Työttömyys merkitsee inhimillisten kärsimysten lisäksi yhteiskunnan menetettyä työpanosta. Erityisen voimakkaasti Suomessa ja myös Helsingissä on kasvanut pitkäaikaistyöttömyys. Kolmannes Helsingin työttömistä on pitkäaikaistyöttömiä. Työttömyyden pitkittyessä sen hallinta myös vaikeutuu. Myös ns. piilotyöttömyys on kasvanut huolestuttavasti. Siksi on luotava nykyistä tehokkaammat tavat vaikuttaa työttömyyteen entistä varhaisemmin.

Pohjoismaissa paikallishallinnon merkitys työllisyyden hoidossa on kasvanut. Tanskassa vuoden 2007 kuntauudistuksen yhteydessä työllisyyden hoidon toimeenpano siirrettiin kokonaan valtiolta kunnille. Samalla luotiin kunnille taloudellisia ja muita kannustimia toimintojen kehittämiseksi. Tulokset ovat olleet hyvät eikä entiseen ole paluuta. Työllisyysaste Tanskassa on korkea ja uuden lainsäädännön mukaan kaikkien on osallistuttava yhteiskunnan kehittämiseen omalla panoksellaan.

Suomessa kuntien vastuu pitkäaikaistyöttömistä on kasvanut merkittävästi. Tämän vuoden alusta kunnille säädettiin laajennettu rahoitusvastuu yli 300 pv. työttömyyden perusteella työmarkkinatukea saavista. Vuonna 2013 Kela peri Helsingiltä noin 20 miljoonaa ja vuonna 2014 peräti 32 miljoonaa euroa työmarkkinatukimaksuja. Tänä vuonna tämä määrä nousee edelleen merkittävästi, ellei Helsinki kykene aktivoimaan työttömiä ja kehittämään työllisyyspolitiikkaansa niin, että passiivi- ja muut tuet sekä Helsingin omat panostukset voidaan kohdistaa työttömyyden hoitoon aiempaa tehokkaammin. Helsinki on ollut mukana työllisyydenhoidon kuntakoelussa, joka jatkuu tämän vuoden loppuun. Seuraava hallitus päättää kokeilun jatkosta. Helsingin on syytä olla aktiivinen tältä osin myös jatkossa.

Tämän vuoden alusta myös moniammatillinen työvoiman palvelukeskustoiminta (TYP) tuli lakisääteiseksi koko maassa. Helsingin TYP on nimeltään Duuri ja se on jo tähän mennessä kehittänyt yhteistoimintaa TE-toimiston ja Kelan kanssa. Jatkossa tämä toiminta tiivistyy ja TYP:ssä tehdään asiakkaalle näiden toimijoiden yksi yhteinen moniammatillinen työllisyysuunnitelma, jonka pohjalta käynnistetään toimenpiteitä vaikeasti työllistyvien työmarkkinakelpoisuuden kohentamiseksi.

Helsingin työllisyyspalveluita johtaa tällä hetkellä Kaupunginkanslian elinkeino-osasto. Osasto on jaettu työllisyys- ja yrityspalveluihin. Nuorille suunnattuja erityistoimijoita ovat Respa ja Tulevaisuustiski.

Helsinki maksaa myös Helsinki-lisää yhdistyksille, säätiöille ja yrityksille, mikäli ne työllistävät helsinkiläisen pitkäaikaistyöttömän. Helsinki-lisä voidaan myöntää samalle ajalle kuin TE-toimisto maksaa palkkatuen. Myös kuntouttavalla työtoiminnalla, kuntoutusohjauksella, avotyö- ja työkeskustoiminnalla on pitkät ja ansiokkaat perinteet.

Helsingin SDP-ryhmä arvostaa Helsingissä tehtyä työtä työllisyyden edistämiseksi ja työttömyyden vähentämiseksi. Nyt on kuitenkin syytä arvioida tilannetta uudelleen.

Erityisen huolissamme olemme työttömyyden pitkittymisestä ja sen seurauksena syrjäytymisen kasvusta. Tarvitaan uudenlaista ajattelua ja myös tarpeettomien hallinnollisten esteiden poistamista sekä ennakkoluulotonta kokeilutoimintaa.

Esimerkkinä todettakoon, että Helsingissä vanhusten yleinen ongelma on yksinäisyys. Kun samanaikaisesti työttömiä on runsaasti, olisiko mahdollista luoda sellaisia avustavia tehtäviä kunnan ohjauksessa, jotka

2015-001844

eivät syrjäytä työehtosopimuksen mukaista työtä mutta tuovat apua yksinäisille ja samalla aktiviteettia työttömille.

Lähtökohtamme on ”työllisyys on parasta sosiaaliturvaa” ja ”työ ei tekemällä lopu”. Puheet työn loppumisesta ovat perättömiä. Kaikki eivät kykene heti täysimääräiseen työpanokseen ja tarvitsevat erilaisia toimia työmarkkinakelpoisuuden parantamiseksi. Yhteisissä talkoissa tuleekin olla yritysten ja elinkeinoelämän lisäksi myös kolmannen sektorin toimijat - niin sanottuja välityömarkkinoita on kehitettävä ja erityisesti siirtymiä välityömarkkinoilta kohti avoimia työmarkkinoita on tuettava.

Työllisyyden hoito tulee olla koko kaupungin hallinnon ja kaupungin johdon yhteinen asia. Työllisyystalkoisiin tulee osallistua jokaisen hallintokunnan ja työllisyyskriteereitä tulee kokeilla myös hankintoja kilpailutettaessa.

Helsingin sosialidemokraattinen ryhmä esittää ryhmäaloitteena, että perustetaan Helsingin kaupungin työllisyysohjelma. Se vahvistaa kaupungin työllisyyspolitiikkaa ja lisää edellytyksiä tehokkaaseen työllisyyden hoitoon. Työllisyysohjelman keskeiset kohdat:

1. Työllisyyden hoito on saatettava kaupungin strategian keskiöön. Kaupunginhallituksen alaisuuteen perustetaan työllisyystoimikunta, jossa kaupungin johdon ja poliittisten puolueiden lisäksi ovat edustettuina ainakin työmarkkinajärjestöt, yrittäjät ja kolmas sektori.
2. Työllisyyden hoito järjestetään eri hallintokuntien ja yhteistyökumppanien (yrittäjät, kolmas sektori) kanssa kumppanuussopimuksin joissa sovitaan tehtävät, roolit ja vastuut.
3. Luodaan oma Helsingin työllisyyden hoidon malli, jossa varmistetaan saumattomat polut kohti avoimia työmarkkinoita. Polkujen tulee olla oikea-aikaisia ja sisältää kaikki tarvittavat työmarkkinakelpoisuuden parantamista edellyttävät toimenpiteet (mm. velkaneuvonta, päihde-mielenterveys, kuntoutus yms. palvelut). Myös eläkeselvittely liitetään osaksi Duurin toimintaa.
4. Kehitetään palvelukokonaisuuksia, joissa tutkinnon osien avulla vahvistetaan vaikeammin työllistyvien työnhakijoiden työmarkkinakelpoisuutta ja päivitetään osaamista sekä ammattitaitoa.
5. Palvelutarpeen arviointiin kiinnitetään erityistä huomiota - luodaan erityinen työkyky-mittaristo.
6. Kehitetään entistä voimakkaammin yritysyritystä myös Duurissa.
7. Järjestetään vuosittain Työtori -tapahtuma jossa työnantajat ja työnhakijat kohtaavat.
8. Kartoitetaan ja kehitetään ns. avustavia työtehtäviä yhdessä eri toimijoiden (työmarkkinajärjestöt, yrittäjät, kolmas sektori) kanssa. Kohteina voivat olla esim. vanhainkodit, päiväkodit, kirjastot, kaupungin remontit, puutarhatyöt yms. mm. Tanskan mallin mukaisesti.
9. Luodaan asiakkaiden palautejärjestelmä toiminnan kehittämiseksi.
10. Luodaan Helsinki - lisää täydentämään kesätyötä koskeva palveluseteli, jota kokemusten perusteella voidaan tarvittaessa laajentaa muihinkin toimintoihin.
11. Otetaan käyttöön työllistämispäykälä kaupungin hankinnoissa niin, että tietyn euromääräisen rajan ylittävissä hankinnoissa kilpailun voittaja velvoitetaan työllistämään tietty määrä kaupungin pitkäaikaistyöttömiä ennalta sovituin ehdoin. (valtuustoaloite)
12. Mikäli kuntakokeilua jatketaan vuoden 2015 jälkeen, Helsingin kaupunki pyrkii olemaan siinä jatkossakin aktiivisesti mukana niin, että erilaisia kokeiluja voidaan jatkaa ja syventää.